

Opetuslautakunnan lausunto tarkastuslautakunnan vuoden 2021 arviointikertomukseen

Opetuslautakunta 23.08.2022 § 59
559/00.03.00.00.01/2022

Valmistelija

sivistyspalveluiden johtaja Pia Stoor, pia.stoor@salo.fi, puh. 02 778 4001, varhaiskasvatusjohtaja Anna Karlsson, anna.karlsson@salo.fi, puh. 02 778 7850, vs. perusopetusjohtaja Jaana Talvitie, jaana.talvitie@salo.fi, puh. 02 778 4589 ja nuorisopalvelupäällikkö Johanna Paananen, johanna.paananen@salo.fi, puh 02 778 4800.

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 13.6.2022 § 44 merkinnyt tarkastuslautakunnan jättämän arviointikertomuksen tiedoksi sekä velvoitti kaupunginhallituksen antamaan lokakuun 2022 loppuun mennessä selvityksen toimenpiteistä, joihin on ryhdytty arviointikertomuksessa mainituissa asioissa.

Arviointikertomuksessa todetaan opetuslautakunnan alaisten palveluiden osalta seuraavaa:

Varhaiskasvatuspalvelut

Salo on ollut mukana Opetus- ja kulttuuriministeriön maksuttoman kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa elokuusta 2021 alkaen. Kokeilun on tarkoitus kestää toukokuun 2024 loppuun asti. Salossa kokeilutoimintaan osallistuu kuusi esiopetusta järjestävää päiväkotia. Elokuussa 2021 alkaneissa koeryhmissä aloittivat vuonna 2016 syntyneet lapset. Muut vuonna 2016 syntyneet lapset toimivat kokeilun verrokkiryhmänä. Salon kaupunki on päättänyt järjestää verrokkiryhmään kuuluville lapsille maksutonta viisivuotiaiden varhaiskasvatusta päiväkodeissa. Viisi- ja kuusivuotiaiden lasten osallistumisaste on 98,8 prosenttia.

Tarkastuslautakunta nostaa esiin positiivisena huomiona, että kaupunki näillä toimilla edistää esiopetuksen laajennuskokeilun ulkopuolelle jääneiden lasten yhdenvertaisuutta, millä on erityisesti merkitystä perheille, joissa on pienet tulot/tai useampia päivähoitoikäisiä lapsia.

Valtuusto on määritellyt yksityisen varhaiskasvatuksen osuudeksi 25 % palvelutuotannosta. Tämä tavoite on selkeästi alittunut, yksityisen varhaiskasvatuksen osuus on 15,65 % palvelutuotannosta.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota tavoitteen selkeään alittumiseen ja suosittaa tarkempaa selvitystä siihen liittyvistä syistä. Selvityksessä tulisi myös arvioida tavoitetaso realistisuutta ja sitä voidaanko kaupungin toimenpiteillä tosiasiallisesti asiaan vaikuttaa.

Vastaus:

Toukokuun 2022 tilastoinnin mukaan yksityisen varhaiskasvatuksen osuus on 16,24%. Varhaiskasvatuksessa on pyritty luomaan mahdollisuuksia kasvattaa yksityisen palvelutuotannon osuutta valtuuston asettaman 25 % tavoitteen mukaisesti. Valtuuston päätökset 24.2.2020 §13 Oppimisympäristöselvitystyön varhaiskasvatuksen palveluverkkoon liittyen poissulkivat asetetun tavoitteen.

Yksityisen palvelutuotannon avulla on pystytty vastaamaan hyvin esimerkiksi Ukrainan-tilanteen johdosta Saloon saapuneiden kausityöntekijöiden lasten varhaiskasvatustarpeeseen. Tähän liittyen Saloon on kevään aikana perustettu kaksi yksityistä ryhmäperhepäiväkotia vastaamaan kausihenkilöstön työaikoihin liittyviä päivähoitotarpeita, jotka

ajoittuvat myös iltoihin ja viikonloppuihin. Tähän liittyvänä huomioina toiminnan aloitus oli nopeaa ja järjestely on asiakaslähtöistä. Kaupungin omana tuottamana asia ei olisi ollut mahdollista järjestää samalla aikataululla. Kyseisellä alueella ei ole kaupungin hallinnassa olevia kiinteistöjä ja koulutetun henkilöstön rekrytointi on haasteellista.

Kunta on velvollinen järjestämään varhaiskasvatusta ja hyvänä lisävaihtoehtona sen järjestämiselle on tulosidonnainen palveluseteli päiväkotij- ja ryhmäperhepäivähoitoon sekä yksityisen hoidon tuki hoitajan kotona tapahtuvaan yksityiseen perhepäivähoitoon. Huoltajilla on valinnanvapaus valita joko kunnallinen tai yksityinen varhaiskasvatus. Salossa toimivat yksityiset palveluntuottajat ovat tarpeeseen ja on pyrittävä luomaan mahdollisuuksia lisätä yksityisen osuutta kunnallisen varhaiskasvatuksen rinnalla. Palvelusetelin arvolla ja sen säännöllisellä tarkistamisella on vaikutusta yksityiseen palvelutuotantoon. Salossa on määritelty varhaiskasvatuksen palvelusetelin sääntökirjaan palvelusetelin säännönmukainen indeksitarkistus sekä elokuusta 2022 alkaen mm. varhaiskasvatuksen erityisopettajapalveluiden järjestäminen myös palvelusetelituottajille. Myöskin palvelutuottajien ohjauksella, neuvonnalla ja yhteistyöllä on suuri merkitys. Yksityinen toimija voi nopeammin reagoida kunnassa ilmenevään äkilliseen hoitopaikkojen lisätarpeeseen.

Mikäli Salon varhaiskasvatusikäisten lasten määrä nousee nykyisestä, tulisi päätöksenteossa huomioida palvelutarpeen lisäykset yksityisen varhaiskasvatuksen järjestämänä.

Perusopetuspalvelut

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että oppivelvollisuuden laajentumisesta aiheutuvia kustannuksia seurataan tarkasti

Vastaus:

Oppivelvollisuuden laajentuminen on aiheuttanut kustannuksia lähinnä lukiokoulutuksessa, sillä opiskelu muuttui lakimuutoksen myötä maksuttomaksi. Lukiolaisille on hankittu leasing-koneet opiskelukäyttöön ja lisäksi on hankittu muu opiskelumateriaali. Oppikirjat on hankittu pääasiassa digitaalisessa uodossa.

Perusopetukseen palkattiin syksyllä 2021 alkaen opinto-ohjaaja, jonka yhtenä tehtävänä on toimia ns. Valpas-opona. Hän ohjaa tarvittaessa perusopetuksen päättäneitä nuoria sopivan opiskelupaikan löytämisessä.

Tähän mennessä uusia, ennalta-arvaamattomia kustannuksia ei ole noussut esiin, mutta asiaa on syytä tarkastella myös jatkossa.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kouluinvestoinnit ovat edenneet suunnitellusti. Asialla on merkitystä esimerkiksi kaupungin vetovoimatekijänä lapsiperheille.

Vastaus:

Perniön koulukeskus valmistunut kesäkuussa ja aloitti toimintansa suunnitellun mukaisesti elokuussa 2022. Koulukeskuksessa on Kirkonkylän koulun 1-6 luokat, Perniön Yhteiskoulun tiloja, esiopetusta ja sitä täydentävää varhaiskasvatusta, kansalaisopiston toimintaa. Koulun liikuntasali palvelee myös vapaa-ajan palveluita. Koululla on myös valmistuskeittiö.

Alhaisten koulun lähiliikuntapaikka valmistui aikataulun mukaisesti kesällä 2022. Lähiliikuntapaikalla tarkoitetaan laajalle käyttäjäryhmälle soveltuvaa monipuolista, liikkumaan innostavaa, viihtyisää liikuntapaikkaa, joka on käyttäjiensä helposti saavutettavissa ja vapaasti ja maksutta käytettävissä myös kouluajan ulkopuolella.

Nuorisopalvelut

Tarkastuslautakunta näkee positiivisena, että lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvät asiat ovat olleet esillä opetuslautakunnassa useaan otteeseen vuoden aikana ja että kaupunki on hakeutunut ja hyväksytty Unicefin lapsiystävällinen kunta -malliin.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kaupunki tekee konkreettisia toimia toimenpiteitä ja seuraa näiden toimien tuloksellisuutta lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi, koska nuorten pahoinvointi ja syrjäytyminen on yhteiskunnallisesti merkittävä ongelma, jolla on lukuisia kerrannaisvaikutuksia.

Vastaus:

Erityisesti nyt kun suuri osa lasten ja nuorten hyvinvointia tukevia palveluita on siirtymässä hyvinvointialueen järjestämistä vastuulle, tulee huolehtia sujuvien asiakasprosessien toteutumisesta kaupungin sisäisissä palveluissa sekä kaupungin ja hyvinvointialueen rajapinnassa.

Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallissa keskiössä on nimenomaan konkreettisten tavoitteiden asettaminen, toimintasuunnitelman laadinta sekä näiden seuranta ja arviointi. Ko. asiat tuodaan päätöksentekoon syksyn 2022 aikana. Onnistumisen kannalta on keskeistä, että tavoitteet ja toimenpiteet mielletään koko kunnan yhteiseksi asiaksi, niihin sitoudutaan sekä resursoidaan tarkoituksenmukaisesti.

Esittelijä

Sivistyspalveluiden johtaja

Päätösehdotus

1. Opetuslautakunta päättää antaa tarkastuslautakunnalle edellä olevan vastauksen tarkastuslautakunnan vuoden 2021 arviointikertomuksessa esiin nostettuihin asioihin.

2. Opetuslautakunta lähettää kaupunginhallitukselle tiedoksi vastauksen ja toimenpiteet, joihin on ryhdytty arviointikertomuksessa mainituissa asioissa.

Päätös

Opetuslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Tiedoksianto

Talouspalvelut